

WSP Sverige AB
Att: Göran Holm
Goran.holm@wsp.com

Synpunkter i samrådet om Swerocks planerade bergtäkt på Kvarnibble

Naturskyddsföreningen anser att Swerock inte ska söka tillstånd för en bergtäkt på Kvarnibble 2:53

Det är helt fel att nya oexploaterade naturområden tas i anspråk.

Den kommunövergripande översiktsplanen i Upplands-Bro heter ÖP 2010 och antogs av kommunfullmäktige i december 2011. Från och med i juli 2017 finns också en antagen fördjupning av översiktsplanen som gäller landsbygden, Landsbygdsplan FÖP 2016. Dessa två dokument bildar tillsammans den aktuella översiktsplanen för Upplands-Bro kommun.

Landsbygdsplanen slår tydligt fast att areella näringar i områden utpekade för dessa har företräde framför andra exploateringsintressen. Swerocks planerade verksamhet är inte i linje med kommunens plan för tänkt markanvändning i området.

Om Swerock, trots olämpligheten med en verksamhet på fastigheten, ansöker om tillstånd så anser naturskyddsföreningen att företaget i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) detaljerat ska redovisa inkommande material, vilka produkter som används i produktionen och vilka produkter som utvinns: mängder, kvaliteter och innehåll av föroreningar och miljöfarliga ämnen.

- **Utreda alternativa lokaliseringar och behov**
- **Transporter**
- **Artinventering**
- **Hantering av vatten. Innehåll av föroreningar, mängder**
- **Sevesoverksamhet**
- **Externa massor**
- **Utsläpp till luft**
- **Efterbehandling**
- **Påverkan på omgivningen**

Utreda alternativa lokaliseringar och behov

I kommunens översiktsplan står att kommunen är väl försedd med bergtäkter, framförallt genom Bro bergtäkt. Flera av täkterna i området kommer att söka/har fått nya eller utökade tillstånd. Detta ska tas med i bedömningen av behovet av nya täkter.

Det tilltänkta området för verksamheten konkurrerar med kommunens och enskildas intressen.

Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön i enlighet med 3 kap. 6 § miljöbalken. Den planerade täktverksamheten ligger i ett större sammanhängande skogsområde som har höga rekreativa värden. Området är ett viktigt rekreationsområde och utnyttjas flitigt för bär- och svamp-plockning, jakt, ridning och vandring. Området är inte stört av andra närliggande verksamheter utan är att betrakta som jungfruliga.

I MKB:n ska Swerock redovisa varför det är så speciellt bra berg just på denna plats som inte finns på lämpligare platser och hur stor kvantitet av täktens berg består av dessa högkvalitativa bergarter.

MKB:n ska redovisa användningsområden och kvantiteter där just dessa bergmaterial krävs inklusive

vilka av de stora infrastrukturprojekten som behöver högkvalitativt ballastmaterial och vilka kvantiteter som behövs samt hur mycket som kan genomföras med lägre kvaliteter.

MKB:n ska redogöra för regionens tillgång av alternativa massor, t ex från bygget av Förbifart Stockholm där stora mängder berg sprängs bort.

MKB;n ska utreda lokalisering till alternativa platser som redan är påverkade av störningar, t.ex. områden intill större trafikleder, flygplatser och liknande.

Transporter

Naturskyddsföreningen hävdar att andra platser i regionen ger försumbart längre transporter. De av Swerock hävdade längre transporterna ska sättas in i sitt sammanhang. Ordet "region" används opreciserat, ibland nästan om kommunen, ibland om hela Stockholms-/Uppsala-regionen.

MKB:n ska spegla verkligheten för hur ballastmaterial i dag och framöver kommer att transporteras inom Stockholms-, Enköpings- och Uppsala-regionen och även andra närliggande regioner. I samrådsunderlaget står att material kommer att transporteras till Uppsala-regionen. MKB:n ska även redogöra för trafikbelastningen norrut. Norrut är Håbo häradsväg (väg 912) mycket krokig och där finns bebyggelse alldeles intill vägen.

MKB:n ska redogöra för omfattningen av returfrakter för externa massor som tas emot samt kvantifiera mängden massor som transporteras med returfrakter.

Transporternas miljöpåverkan (buller, föroreningar, damm mm) ska vägas mot påverkan på växter, djur, vatten, människors hälsa, välbefinnande, rekreativvärde.

Även försämring av trafiksäkerheten ska ingå i MKB:n. Med trafikverkets mätningar från 2015 och Swerocks beräkningar så kommer ökningen av tunga fordon i *bästa* fall att vara 44% och *sämsta* fall att vara 82%! Det är en oacceptabel trafik på den smala och kurviga väg 912. Den tunga trafiken har ökat sedan 2015 och till det kommer den stora personbilstrafiken.

Artinventering

Den planerade tåkten ligger i ett skogsområde med både äldre och yngre barr- och blandskog och en stor del av området består av hällmarkstallskog. (Inte spridda hällmarksområden som hävdas i samrådsunderlaget.) Dessutom finns ett par mindre våtmarker. Hällmarkstallskog i denna omfattning är relativt ovanlig i våra trakter. Vi bedömer, med vår erfarenhet, att det sannolikt finns signalarter, eller övriga, lite ovanligare arter av fåglar, kärlväxter, svampar, mossor, lavar och insekter än vad som är redovisade i Artportalen. I Artportalen finns 114 arter varav 9 rödlistade arter upptagna.

Det planerade verksamhetsområdet gränsar dessutom till ett ännu större, relativt orört skogsområde i söder, där bl.a. Lillmossen och Stormossen ligger. Dessa mossar är utpekade som ekologiskt särskilt känsliga områden i kommunens översiktsplan.

MKB:n ska redovisa en inventering av växter, svampar, fåglar, groddjur, däggdjur... som finns inom verksamhetsområdet. Dessutom redovisa arter som finns inom 1000 meter och hur dessa påverkas av verksamheten. Inventeringen ska göras vid en årstid då det är möjligt att få ett rättvisande resultat. En redogörelse för hur buller, transporter, damm och lukt påverkar djur- och växtliv ska ingå. Kompensationsåtgärder för förstörda naturmiljöer och -arter ska också ingå i MKB:n.

Hantering av vatten. Innehåll av föroreningar, mängder

Det finns en osäkerhet kring vattenfrågor och framtida vattentillgång. Området är inte anslutet till kommunalt vatten och avlopp. Därför finns det en större sårbarhet för eventuell påverkan på tillgången till vatten och dess kvalitet.

Vattnet från täktverksamheten är under driftskedet tänkt att släppas norr ut mot Sigtunafjärden. Sigtunafjärden har måttlig ekologisk status med bland annat övergödningsproblematik. Recipienten är också klassad som ESKO-område. Vattnet är tänkt att ledas genom framförallt jordbruksmark. Det finns därför en risk för att ett ökat flöde genom området kommer leda till en ökad urlakning av näringsämnen till fjärden och därmed bidra till ökad övergödningsproblematik.

Swerock hävdar att "det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena."

MKB:s hydrogeologiska utredning ska göras förutsättningslöst och inte grundas på företagets påstående. Utredningen ska visa om verksamheten är tillståndspliktig. Redovisning av vilka mängder av vilka ämnen och föroreningar, både från avlett ytvatten och bortpumpat grundvatten, som kommer påverka privata brunnar och belasta dikessystemet som mynnar i Håtunaviken,

Swerock ska också redovisa mängderna vatten som transporteras genom dikessystemet och hur detta påverkar utförsel av näringsämnen från jordbruksmarken.

Sevesoverksamhet

MKB;n ska redovisa vilka kemiska produkter och föroreningar som finns i fast sprängmedel och i sprängblandningen och i förgasningsmedlet. Redovisa mängderna av de olika produkterna som används i sprängningar och mängden odetonerat sprängämne. Redovisningen ska innehålla hur läckage ska undvikas.

Externa massor

Redovisning av de externa massor som transporteras in till verksamhetsområdet ska ingå i MKB:n, mängder, innehåll, föroreningar. Redovisning av vad massorna ska användas till. I samrådsunderlaget står att ingen efterbehandling ska ske.

Utsläpp till luft

MKB:n ska innehålla redovisning av mängderna av föroreningar och vilka ämnen som släpps ut. Istället för diesel ska HVO användas.

Efterbehandling

Efterbehandlingen efter avslutad verksamhet ska ingå i MKB. Hur lång tid tar det för sjön att bli vattenfylld? Redan i ansökan ska det framgå vad som planeras efter avslutad verksamhet: Skogsbruk? Industrimark? Andra alternativ?

Påverkan på omgivningen

I MKB;n ska ingå redovisning för hur omgivningen drabbas av buller, tryckvågor, transporter, damm och lukt och hur kompensation ska ske: närboende, den spridda bebyggelsen i norr, öster och väster om täktområdet, naturområdena med hällmarksområden, myrar, sumpskog, friluftslivets intressen.

Carin Enfors
Ordförande, Naturskyddsföreningen Upplands-Bro

c/o Carin Enfors
Ringuddsslingan 23
197 91 Bro
Tel: 070-536 26 15
carin.enfors@telia.com